

Advent 3. vasárnapja

► Ézs 40,1–11

Adventi vigasztalás

A vasárnap jellege

Advent harmadik vasárnapjának a Pröhle-agenda által megadott gondolati iránya: „Senki meg ne téveszsen titeket.” Az ógyházi evangélium a börtönben ülő Keresztelő János fontos kérdéséről szól: „*Te vagy-e az Eljövendő, vagy mást várunk?*” Jézus válaszában nem mond sem igent, sem nemet, hanem a cselekedeteit állítja az emberek elé. A tettek beszélnek Jézus küldetéséről, személye lényegéről. Jézus bemutatja a sokaságnak Keresztelő Jánost, és összekapcsolja az ézsaiási próféciát személyével. Keresztelő János az útkészítő, akinek a kietlen tájakon egyenes utat kell készítenie az Isten felé. Az ószövetségi ige a fogságban lévő nép vigasztalása. Ézsaiás próféta új reményt ad a kilátástalanságba jutott népnek. A próféta meghirdeti egy korszak lezárulását és egy új korszak kezdetét. Jön majd valaki, aki új utat épít az Isten felé. Ézsaiás a Mindenhatóról úgy beszél, mint aki jó pásztor, aki ismét összereli az ő nyáját. A levélbeli ige Krisztus szolgáliról és Isten titkainak sáfáiról szól, akik ítélet alá esnek. A sáfárokat is a tetteik alapján számoltatják el.

Amit a textusról tudni kell

Új rész kezdődik Ézsaiás könyvében a 40. fejezettől. Ezt sokan másik szerző művének tartják, aki a babilóniai fogságban élt, de személye ismeretlen. Az első 39 fejezetben olyan próféciák találhatók, melyekben az ítélet áll a középpontban, a 40–55. fejezetben pedig a kegyelem és a szabadulás meghirdetése kerül előtérbe. „A két írás stílusában és szóhasználatában is jelentősen különbözik, az utóbbi költőibb, és a poétika sajátos ötvöződését látjuk itt.” (ANDERSON 1957, 401. o.)

Egy párbeszédet figyelhetünk meg – talán a mennyi világbán történik mindez –, amelyben a felszó-

lító módban álló igék fontosak: vigasztaljátok, építsétek, készítsétek. Gerhad von Rad szerint Isten ebben a fejezetben a mennyi világnak parancsot ad az új történelmi fordulatok előkészítésére. Az utasítások alapján az igeszakaszunk négy részre bontható: a) 40,1–2: a vigasztalás feladata; b) 40,3–5: Isten eljövételének előkészítése; c) 40,6–8: örökkévalóság és mulandóság; d) 40,9–11: a megérkezett Isten pásztorolja népét.

Kettős, erőteljes felhívás hangzik a vigasztalással kapcsolatban. A vigasztalónak Isten tetteit kell felmutatnia Izrael népe előtt, hogy kimozduljanak krízishelyzetükből. Mindezt pedig szívhez szólóan kell megtenni, azaz érthetően, kedvesen kell szólnia a küldöttnek a küldőről.

Érdemes megfigyelni, hogy Ézs 21,1-ben a vigasztalás eszkatologikus ígéret, ama napon Isten haragja elfordul, majd megbocsát népének, és megvigasztalja őket. Ézs 40,2-ben már vége van a büntetésnek, és eljött a vigasztalás ideje. A mélypontra lévő népnek szüksége van vigasztalásra. A „népemnek” kifejezés emlékeztet bennünket arra a szövetségre, amelyet Isten kötött a Sínai-hegyen Izrael népével. Isten és népe között a szeretetkapcsolat nem szűnt meg. A vigasztaló üzenet tartalma az, hogy letelt a rabság ideje; a bűn megbocsátott. Nem tudjuk, hogy ki fizetett meg a bűnökért. Ki bűnhődött Jeruzsálem vétkei miatt? Westermann szerint Izrael népe a fogságban megfizette a büntetést, viszont Isten az, aki eltörli a nép bűneit (JENNI–WESTERMANN 1979, 138. o.). A kegyelmes Isten arca jelenik meg a kétszeres büntetés után. A kegyelem pedig az, hogy megbocsátott népének, és most eljön a kiválasztot-takhoz, ezért utat kell építeni az Istennek.

Egy hang kiált. Kétszer is megismétlődik. Nem tudni, hogy Isten angyalának vagy a prófétának a hangja hallatszik-e. A kiáltás mindig erőteljes kifejezése az örömmel vagy a veszéllyel. A kiáltás tartal-

ma, hogy Isten népének fel kell készülnie arra a pilanatára, amikor megjelenik az Úr (teofánia). Az út az Isten útja, a próféták az útkészítők Isten és a nép között. Az ógyeházi evangéliumban Jézus Keresztelő Jánossal azonosítja az útkészítőt, amikor hivatkozik Ézs 40,3-ra. János a követ, aki elkészíti az utat. Ennél a pontnál kapcsolódik egymáshoz az Ószövetség és az Újszövetség, ezért fontos Keresztelő Jánosról is szólni ezen a vasárnapon. A puszták képe fontos szimbólum a Bibliában. A puszták az a kietlen hely, ahol Izrael népe negyven évig vándorolt. A puszták kopár, kietlen hely, ahová Jézus és Keresztelő János is kiment, hogy Istennel találkozzon. A pusztának erős szimbolikája van, itt kell utat építenie a prófétának. A völgy kiemelkedése, a hegy lesüllyedése olyan nagy változásokra utal, amelyek bekövetkeznek az Isten megjelenésekor. De lehet úgy is értelmezni, hogy ilyen hatalmas munkát kell elvégezni a közvetítőnek, aki az Isten útját készíti elő a nagy találkozásig.

A perikópa megértése

Textusunk nemcsak a kegyelmes Istenről, hanem az örökkévaló Uról is szól. Isten az, aki soha nem változik, örökké megmaradnak szavai, öröktől fogva létezett. Ezzel szemben tudnia kell Isten népének és minden népnek, hogy a teremtett világ nem él örökké. Ez a világ mulandóság alá vetetett. Vajon miért kap itt hangsúlyt az örökkévalóság a mulandósággal szemben? Az Isten közelítésével (az adventi idő fontos gondolata) az embernek a figyelem nem a világra kell, hogy irányuljon, hanem az Istenre. Advent az elcsendesedésnek, az Isten keresésének az ideje. Igénk fontos üzenete, hogy az eljövendő Urat várva ne a világ dolgai kössék le értelmünket, gondolatainkat, hanem Isten szava, lény. Jézus mondja: „Keressétek először Isten országát [...], és mindezek ráadásaként megadatik majd nektek.” (Mt 6,33) „A mulandó világban nem telik már kedvem” – énekeljük temetési énekünkben, hanem leljük kedvünket Istennel való közösségünkben.

Ézsaiás próféta igénkben azt a reménységet is felcsillantja, hogy eljön az ideje annak, amikor Isten

uralkodni fog majd az egész földön. Ennek a következménye lesz a bűn eltörlése és az ellenség megsemmisítése. A népnek fel kell készülnie az Istennel való találkozásra. Az Érkező nem jelenti be a pontos időpontot, amikor kitarja otthonunk ajtaját, és belép. Akkor érkezik, amikor ő akarja. Az Úr érkezését sem befolyásolni, sem sürgetni nem tudjuk.

Péter apostol levelében (1Pt 1,24–25) éppen ezt a helyet idézi abban az összefüggésben, hogy a mulandó világban a keresztény embereknek meg kell maradniuk hűségesen az Úrban. A keresztényüldözések korában biztatás volt ez a keresztények felé. Ma is – bár Magyarországon nincs keresztényüldözés – kiemelkedően hangsúlyos az üzenet: maradjunk meg hűségesen a Jézus Krisztusban.

Igehirdetési vázlat

Az Úr jön hatalommal

A vigasztalásra szoruló nép a bűnbocsátó Istennel találkozik. Az adventben megszólaló ige az érkező Uról szól, aki szomorú helyzetben találja mai népét. Igéhirdetőket küld, hogy vigasztaljuk gyülekezeteinket, egyházunk tagjait. Miért szomorú a helyzet? Gondolattörések: az Istenhez való ragaszkodásunk meggyengült; a teremtmény messzire került a Teremtőtől; identitásunk bizonytalanná vált; várjuk az eljövendő Krisztust, de még nem jött el. Vajon látjuk-e nyomorúságunkat? Mi, igéhirdetők, pásztorok felkészültünk-e a vigasztalásra? Van mivel vigasztalunk? Ha valaki szomjas, vizet adunk neki. Nekünk az élet vizét adta az Isten. A Krisztus bűntől, betegségtől és minden nyomorúságtól való szabadítását kell meghirdetnünk adventben. A kegyelmes Istent kell felmutatni Jézus Krisztusban. Ez a gyógyszer betegségeinkre, a sebtapaszt sebeinkre.

Küldöttek vagyunk, hogy építsük az utat Isten és emberek között – Keresztelő János megtérésre hívó szava. Kiáltó hang, kiáltó szó. Ismerős kifejezés ez egyházunkban. Édesanyám csak akkor kiáltott rám, ha baj volt, vagy a bajt akarta megelőzni hangjával.

Tudunk-e ma kiáltani akkor, ha bajban élünk, ha érkező veszélyt észlelünk? A prófétai szóra, kiáltásra nagy szükség van minden korszakban. Társadalmi, etikai kérdésekre adott válaszok mellett a legfontosabb küldetésünket fogalmazza meg Ézsaiás próféta: „Építsetek utat a pusztában az Úrnak!” (Ézs 40,3a) Jákób esetében az Úr hozta oda a létrát, és tartotta, hogy összekösse a mennyet a földdel. Ézsaiás próféta bennünket, lelkészeket, presbitereket, gyülekezeti tagokat szólít meg, hogy a nem létező vagy nehezen járható utat építsük ki, javítsuk meg ember és Isten között. Tudunk-e összekötő kapocs lenni – mennyei létra – Isten és ember között? Küldetésünkről, mandátumunkról van szó!

Keresztelő János megkerülhetetlen szereplője textusunknak. János az, aki rámutatott Krisztusra: „Íme, az Isten Báránya...” A tanítványait is hozzá küldte. Keresztelő János a maga korában kiáltó szó volt, aki az eljövendő Messiásról szólt. Ma az egyházi szolgálatunkban prioritásként kell kezelnünk, első helyre kell tennünk a megérkezett Messiásról szóló evangélium hirdetését és az érkező Úrról szóló beszédet. Üzenetünknek mind a két ága igen fontos. Útépítő egyház vagyunk. Az Isten dicsőségét, győzelmét kell a világ elé tárunk: „Mert megjelenik az Úr dicsősége.” (Ézs 40,5) Isten dicsőségét a világban a kereszt és az üres sír hordozza. Az Isten dicsősége ma is a feltámadott Úr, aki Szent Lelke által munkálkodik.

Az örökkévaló világra vagy a mulandóra tekintünk?

A kiáltó hang a világ és az ember elmúlására figyelmeztet. Az Úr érkezését a mulandó ember várja, aki olyan, mint a mező virága. Míg az elmúlás, a pusztulás gondolata szomorúságba, letargiába von, addig az örökkévalóság üzenete örömet ad. Az Isten örök ígéje, amely megmarad nemzedékről nemzedékre, az igazi vigasztalás az ember számára. Nemcsak Isten szava örök, hanem az az otthon is, amelyet megígért Jézus az őt követőknek. „Aki hisz a Fiúban, annak örök élete van.” (Jn 3,36a) A jézusi sorrend meghatározóvá kell, hogy váljék a tanítványi életben: először Isten országát kell keresnünk, aztán Isten gondosko-

dik arról, amire szükségünk van. Új látásmódra van szükségünk, a mulandó világban a láthatatlan Isten dolgait kell első helyre tenni, az örökkévalókat. A legtöbb bukásunk, eltévedésünk ebből ered, hogy az örökkévaló dolgokat hátrасoroljuk.

Az eljövendő Úr, mint jó pásztor, legeltetni fog bennünket Adventi ígérettel zárul a prófécia. Az erős Isten jövetelét hirdeti meg, aki jön hatalommal, karja uralkodik. Az örömhír adventben, hogy Istennek ma sem fogyott el a hatalma. A Teremtő ma is úgy jelenik meg, mint a pásztor. Ahogyan a pásztor legelteti a nyáját, karjára gyűjti a bárányokat, úgy gondoskodik népéről az Isten, és karjaiba gyűjti szétszóródott népét. Jézus is használja ezt a képet önmagára: „Én vagyok a jó pásztor, a jó pásztor életét adja a juhokért.” (Jn 10,11) Örömhírt lehet hirdetni, vigasztalni lehet Isten ma élő népét: Istennek ma is van hatalma arra, hogy népét felemelje, megvédje, összegyűjtse és pásztorolja.

További javaslatok az istentisztelethez

Lekciók

Mt 11,2–10; 1Kor 4,1–5

Énekek

EÉ 140, 425, 411

Imádságok

EÉ 706. oldal: Tied a dicsőség örökké

Illusztráció

VERS

Túrmezei Erzsébet: *Ádventi éjszaka*

Fehér takaró,
ezüst fénytartó,
valót eltakaró.

Mintha nem volna más,
csak ez a ragyogás:
titokzatos, csodás.

Nincsen se hang, se zaj,
 nincsen se seb, se baj,
 se sóhajtás, se jaj...
 Se bűn, se szenny, se sár,
 se kín, se könny, se kár,
 csak hó és holdsugár.
 Hiszen így volna jó.
 De nem ez a való.
 Csal a fénytakaró.
 Alatta szenvedés,
 szenny, sár, ... elfödni és
 elrejtteni kevés
 a hó és holdsugár.

De Valakire vár
 a holdfényes határ.
 S ez az adventi, mély,
 havas és holdas éj
 titkot tud: Jön! ... Ne félj!

Felhasznált és ajánlott szakirodalom

ANDERSON, Bernhard W. 1957. *Understanding the OT*.
 Prentice-Hall, Englewood Cliffs, N. J.

JENNI, Ernst – WESTERMANN, Claus 1979. *Theolo-
 gisches Handwörterbuch zum AT*. Kaiser Verlag –
 Theologischer Verlag, München–Zürich.

■ TÓTH ATTILA